

Dränering av jordbruksmark 2013

JO 0112

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa och legala uppgifter	2
A.1 Ämnesområde.....	2
A.2 Statistikområde.....	2
A.3 SOS-klassificering.....	2
A.4 Statistikansvarig.....	2
A.5 Statistikproducent.....	2
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter K.....	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik.....	3
A.11 Statistik användning.....	3
A.12 Uppläggning och genomförande.....	3
A.13 Internationell rapportering	4
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
1.1.1 Objekt och population	4
1.1.2 Variabler	4
1.1.3 Statistiska mått	5
1.1.4 Redovisningsgrupper	5
1.1.5 Referenstider	5
B.2 Tillförlitlighet.....	5
2.1 Tillförlitlighet totalt	5
2.2 Osäkerhetskällor	5
2.3 Redovisning av osäkerhetsmått	6
B.3 Aktualitet	6
3.1 Frekvens	6
3.2 Framställningstid	6

3.3	Punktlighet	6
B.4	Jämförbarhet och sam användbarhet.....	7
4.1	Jämförbarhet över tiden	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	7
B.5	Tillgänglighet och förståelighet.....	7
5.1	Spridningsformer	7
5.2	Presentation	7
5.3	Dokumentation	7
5.4	Tillgång till primärmaterial	7
5.5	Upplysningstjänster	7

A Administrativa och legala uppgifter

A.1 Ämnesområde

Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Dränering av jordbruksmark

A.3 SOS-klassificering

Tillhör Sveriges officiella statistik (SOS)

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se http://www.scb.se/templates/Standard_55322.asp

A.4 Statistikansvarig

<i>Myndighet/organisation:</i>	Jordbruksverket
<i>Postadress:</i>	551 82 Jönköping
<i>Besöksadress:</i>	Vallgatan 8
<i>Kontaktperson:</i>	Anne-Marie Karlsson
<i>Telefon:</i>	036-15 59 33
<i>Telefax:</i>	036-34 01 96
<i>E-post:</i>	ann-arie.karlsson@jordbruksverket.se

A.5 Statistikproducent

<i>Myndighet/organisation:</i>	Jordbruksverket
<i>Postadress:</i>	551 82 Jönköping
<i>Besöksadress:</i>	Vallgatan 8
<i>Kontaktperson:</i>	Tobias Elmquist
<i>Telefon:</i>	036-15 64 19

Telefax

036-34 01 96

E-post:

tobias.elmquist@jordbruksverket.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99), förordningen om den officiella statistiken (SFS 2001:100) och Jordbruksverkets föreskrifter om statistisk undersökning avseende strukturen i jordbruket (SJVFS 2010:16)

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

-

A.9 EU-reglering

A.10 Syfte och historik

En stor del av den svenska åkermarken är beroende av dränering för att kunna användas till jordbruksproduktion. Dränering för att öka mängden odlingsbar mark har länge uppmuntrats. Men i mitten på 1980-talet ändrades reglerna för dikning och dikningen minskade kraftigt.

Mellan 1927 och 1951 undersöktes täckdikningen regelbundet vid jordbruksräkningarna. Därefter undersöktes den även 1973 och 1981. Bland annat klimatförändringarna och ökat tryck från urbana områden har aktualiserat jordbrukets dränering.

A.11 Statistikanvändning

Sverige har stor nederbörd, vilket gör det väsentligt att ha bra dränering. För att få en bra uppfattning om vad som bör förbättras, är det nödvändigt att få en bild av hur dräneringen av jordbruksmark ser ut i dagsläget. Detta är anledningen till att Jordbruksverket genomfört enkäten som undersöker Jordbrukets dränering.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken är framtagen genom postenkät som skickats ut 3 juni 2013. Enkäten gick ut till ett urval av jordbruksföretagen (se B.1.1.1). Urvalet bestod av ca 10 000 jordbrukare och var ett stratifierat urval. Företagen är fördelade i 87 olika stratum. Stratumen är utformade baserat på åkerstorlek, länstillhörighet och täckdikningens utbredning vid den senaste undersökningen (1981). Fältperioden inleddes 3 juni och den sista enkäten togs emot 10 december.

A.13 Internationell rapportering

Ingen internationell rapportering genomförs.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Det finns inga kommande undersökningar planerade.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Denna statistik redovisar arealen brukad åkermark, areal åkermark som har tillfredställande dränering, areal åkermark som har systemtäckdikats, areal åkermark som har systemtäckdikats under de senaste 50 åren, areal åkermark som behöver nytäckdikas, areal åkermark som behöver omtäckdikas och areal åkermark som planeras att täckdikas inom de närmaste 5 åren.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

De storheter som uppskattas är:
- Areal åkermark

1.1.1 Objekt och population

Rampopulationen är samtliga jordbruksföretag. Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning.

Den population som statistiken ska belysa utgörs av samtliga jordbruksföretag i landet som i juni 2013 uppfyllde något av följande kriterier:

- brukade mer än 2,0 ha åkermark
- brukade sammanlagt minst 5,0 hektar jordbruksmark
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal
- bedrev trädgårdsodling omfattande minst 200 kvadratmeter växthusyta
- innehade djurbesättning som någon gång från och med den 1 januari 2013 till och med den 5 juni 2013 omfattade minst 10 nötkreatur, eller minst 10 suggor eller 50 svin, eller minst 20 får, eller 1 000 fjäderfä.

1.1.2 Variabler

De variabler som redovisas är:
- Areal brukad åkermark
- Areal brukad åkermark med tillfredsställande dränering (självdränerande, behovsdränerade eller systemtäckdikade)

- Areal brukad åkermark som har systemtäckdikats
- Areal brukad åkermark som har systemtäckdikats under de senaste 50 åren
- Areal brukad åkermark som behöver nytäckdikas
- Areal brukad åkermark som behöver omtäckdikas
- Areal brukad åkermark som planeras att täckdikas (ny- eller omtäckdikas inom de närmaste 5 åren)

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av skattningar av *totalvärdet* av arealen åkermark. Både den totala arealen samt arealer med olika grad/form av dränering.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Arealen åkermark redovisas efter följande indelningar:

- region (län, produktionsområde)
- tid (jämförelse med tidigare år)

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna avser situationen 2013

1.2. Fullständighet

-

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I denna statistik förekommer urvalsfel, mätfel, bortfallsfel och bearbetningsfel.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalet i undersökningen beskrivs i A.12. Eftersom det är en urvalsundersökning så förekommer ett slumpmässigt fel som redovisas som medelfel i publikationen.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning förekommer inte i slutprodukten, medan undertäckning förekommer om uppdateringen av jordbruksföretag i rampopulationen inte har blivit komplett. Rampopulationen utgörs av LBR. Ramen för 2013 års undersökning består av LBR 2012 kompletterat med information från framför allt Jordbruksverkets register över arealbaserade stöd (ARARAT) och centrala djurdatabasen (CDB). Andra källor som har använts för uppdatering av rampopulationen är t.ex. resultat från mellanliggande statistiska undersökningar samt Jordbruksverkets register över produktionsplatser för djur.

2.2.3 Mätning

Mätningens korrekthet baseras på att svarspersonerna lämnar korrekta uppgifter. Med undantag för arealen brukad åkermark är det svårt att avgöra i vilken

utsträckning svarspersonerna lämnat korrekta uppgifter. Med undantag för några extremfall, såsom outliers så är arealangivelserna samma eller väldigt nära varandra i både dräneringsundersökningen och undersökningen om jordbrukets struktur som genomfördes 2013 samt även i jordbruksverkets databas för stödansökningar. De extremfall som finns beror troligen på slarvigt eller felaktigt ifyllda dräneringsenkäter. Dessa företag har antingen rättats upp baserat på annan lämnad information eller exkluderats vid bearbetningen.

2.2.4 Svartsbortfall

Svarsfrekvensen har beräknats till 81 % och därmed finns ett bortfall på ca 19 %. Av de svarande har ca 0,8 % skickat in ett helt tomt formulär. Partiella bortfall har exkluderats per fråga vid bearbetning och redovisning. Ingen imputering har genomförts.

2.2.5 Bearbetning

Fel kan uppstå vid scanning av enkäter. Genom kontroll mot uppgifter lämnade i undersökningen om jordbrukets struktur som genomförts vid samma tid har vissa uppgifter kunnat justeras. Ett omfattande arbete har genomförts för att kontrollera och verifiera att olika uppgifter stämmer.

2.2.6 Modellantaganden

-

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Osäkerheten redovisas med medelfel. I statistiska undersökningar som grundar sig på urval är urvalsfelet en väsentlig felkälla. Osäkerheten anges som medelfel. I medelfelet ingår även effekten av andra slumpmässiga fel. Medelfelet anges i procent och visar urvalsfelets storlek i förhållande till det skattade värdet. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 % kan man med liten felrisk (5 %) säga att intervallet 50 000 +/- 2 x 1500 (dvs. 47 000–53 000 hektar) innesluter den verkliga arealen.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Senaste dräneringsundersökningen gjordes 1981 och innan dess undersöktes dräneringen i jordbruket 1973 och 1951. Det finns inga ytterligare undersökningar planerade.

3.2 Framställningstid

Insamling genomfördes mellan juni och december 2013 och preliminär publicering i januari 2014 och definitiva uppgifter i april 2014. Den totala framställningstiden beräknas således till 11 månader.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan. Slutgiltig statistik kommer publiceras i april 2014.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Täckdikningen har undersökts under lång tid. Från och med 1927 redovisas den totala täckdikade arealen i Sverige. Mellan 1927 och 1951 undersöktes täckdikningen vid jordbruksräkningarna. Under denna period definierades jordbruksföretag genom brukandet av minst 0,25 ha mark. 1973 och 1981 var gränsen brukande av minst 2 ha mark för att kallas för jordbruksföretag och komma med i undersökningarna. 1973 undersöktes täckdikningen i samband med jordbruksinventeringen och 1981 i samband med de objektiva skördeuppskattningarna. 2013 års undersökning är gjord på ett stratifierat urval bland samtliga jordbruksföretag där jordbruksföretag definieras enligt definition i avsnitt 1.1.1. Urvalet 2013 var ca 10 000 företag och svarsfrekvensen var 81 procent. 1973 omfattade urvalet 1 002 företag svarsfrekvensen var 97 procent. I övriga fall är definitioner, urvalsstorlek och svarsfrekvenser okända. Detta i kombination med tidsintervallen som förflutit mellan undersökningarna gör att jämförelser över tid ska göras med försiktighet.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten mellan olika grupper såsom regioner är god.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Då urvalet bygger på samma ram som Strukturundersökningen är resultaten jämförbara med mycket av den statistik som bygger på resultat från Strukturundersökningen och Lantbruksregistret (LBR) såsom arealer, djurantal, sysselsättning mm.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken presenteras i Statistiska meddelande, JO 10 SM 1401, på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se/statistik under avdelningen Statistik samt på SCB:s webbplats www.scb.se. Vissa uppgifter publiceras även i Jordbruksstatistisk årsbok.

5.2 Presentation

Presentation sker i tablåer, diagram, tabeller och textkommentarer.

5.3 Dokumentation

Denna produktbeskrivning utgör dokumentation över undersökningen.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Jordbruksverket kan på beställning utföra specialbearbetningar av materialet.

5.5 Upplysningstjänster

Frågor om undersökningen besvaras av Tobias Elmquist på Jordbruksverket,
telefon 036-15 64 19 eller via e-post till statistik@jordbruksverket.se.